

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo UJU — Poverjenišvo Ljubljana.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Františkanska ulica 6/1. Rokopisov ne vracamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izahaja vsak četrtek. Narodna letna 60 Din, za inozemstvo 80 Din. Člani pov. UJU plačajo list s članarino. Oglasi po centu in dogovoru, davek posebe. Pošt. čk. rač. 11.197. Telefon 3112.

Več jasnosti!

Pod tem naslovom piše v drugi številki »Učiteljske Iskre« tov. Danilo Milanović članek, ki je naslovljen na tovariše iz Slovenije. V njem objavlja nekaj pregled delovanja slovenskega učiteljskega. V prvem delu svojega članka se precej laskavo izraža o naši deklaraciji, o samoizobraževalni akciji in se končno dotakne tudi resolucije, ki je bila sprejeta na letošnji celjski skupščini, in ki je naredila na srbske tovariše precej glubok vtis. V interesu lastne organizacije in v interesu ocenjevanja prave vrednosti vsega tega postopanja pa stavlja tov. Milanović sledeči dve vprašanji:

a) Ali je vse to postopanje in vsa ta mišljenja tovarišev iz Slovenije v logični kontinuiteti in ali tvorijo nek gotov sistem v mislih in delu?

b) Ali je ono dobro in koristno za glavno nalogo učiteljske organizacije in za bližnje in daljne smotre, ki jih ista želi doseči.

Naj odgovorimo tovarišu Milanoviću predvsem na stavljeni vprašanji in nato na njegova nadaljna izvajanja.

Trdno smo uverjeni, da je v vsem našem delovanju popolna logična kontinuiteta in nihče, ki je s pazljivostjo zasledoval razvoj dogodkov pri ljubljanskem poverjeništvu, od deklaracijske borbe pa do današnjega dne, ne more pri objektivnem presojanju odrekati vsem dogodkom logično kontinuiteto. — Učiteljsvo Slovenije je uvidelo, kako kvarno vpliva strankarstvo na razvoj organizacije in kako isto absorbira vse moči organiziranega članstva, ki je postalo radi tega nezmožno za vsako drugo delo, in tudi za samoizobrazbo, zato je z deklaracijo izvedlo izpremembo v vodstvu in s tem odpravilo strankarstvo iz organizacije ter osnovalo temelj za enotno stanovsko organizacijo učitelstva v Sloveniji. S samoizobraževalno akcijo pa je usmerilo svoje moči v drugo smer, ki je za organizacijo in tudi za učiteljsvo samo mnogo važnejša in koristnejša nego strankarstvo.

In resolucija? Ali res ne spada v to logično zvezo dogodkov? — V njej je vendar popolnoma jasno napisano, da je bila sestavljena in sprejeta le radi tega, ker je Izvršni odbor vztrajal na svojih pogledih, ki jih slovensko učiteljsvo odklanja. Stremljenje gre za tem, da se v novih pravilih osigura učiteljsvu Slovenije učinkovit vpliv na vodstvo naše državne organizacije in, da mu ohrani vso potrebno neodvisnost za lastno uspešno delo in krepek razvoj. Osnutek novih pravil ne daje zadostne garancije, da se bo moglo započeto delo vršiti še nadalje v tej smeri kot dosedaj; zato je popolnoma logično, da je vsem prejšnjim dogodkom sledila resolucija.

V deklaraciji leta 1926. je res izjavilo slovensko učiteljsvo, da zahteva življenski interes stanu in šole eno samo edinstveno stanovsko organizacijo za celo državo in za vse učiteljsvo v državi. Učiteljsvo Slovenije se dobro zaveda kako velikega pomena so te besede, a na žalost moramo konstatirati, da jih na jugu niso razumeli. Svoje nezaznavanje pa kaže Izvršni odbor ravno s tem, da ne upošteva naših stremljenj in nam hoče nekako vsiliti edino le svoje mišljenje in ustvariti s tem dvojno članstvo, eno, ki ukazuje, drugo pa, ki posluša. Ker pa vidimo pravičen razvoj organizacije le v tem, da je vse članstvo enakopravno in ker hočemo upravljati predvsem svoje kulturne in gospodarske ustanove v lastnem delokrogu, za kar nam osnutek novih pravil ne daje zadostne garancije, zato smo sprejeli omenjeno resolucijo. Slovensko učiteljsvo ni naredilo s tem obrata za 180°, kot to trdi tov. Milano-

vič, temveč se je držalo tudi v tem deklaraciji, ki pravi, da ima učitelj »gotove« skupne interese in nikakor ne »gotovo vse«, kot je pogrešeno to razumel pisec članka v »Iskre«. V slovensčini pomeni »gotovi skupni interesi«, le nekatere skupne interese in ti ostanejo skupni tudi v federativno urejenem združenju, ki bo tudi nadalje enotna organizacija v državi, zato je tudi resolucija v popolnoma logični kontinuiteti s prejšnjimi dogodki. Vse skupaj pa tvori gotov sistem misli in dejanj.

Z razjašnjevanjem prvega vprašanja je odgovor na drugo vprašanje lahek. Ker bodo imele v bodočnosti veljavo le sindikalne organizacije — torej take, ki so osnovane na strogo stanovskem stališču in ker smo mi postavili našo organizacijo, ki je bila prej v Sloveniji pod starnkarskim vplivom, na to stališče — nadalje, ker so pokazale sindikalne organizacije v drugih, mnogo naprednejših državah od naše, že lepe uspehe, zato bo tudi v naši organizaciji ta smer dobra in koristna za bodočnost. — Samoizobrazba je vsemu učiteljsvu radi nezadostne predizobrazbe potrebna in ker je potrebna je tudi koristna, ne le za sedanjost, marveč tudi za bodočnost. Le ono učiteljsvo, ki bo imelo zadostno izobrazbo, bo moglo izvršiti v organizaciji glavno nalogo. Ker pa je glavna naloga in tudi bližnji in daljni smoter učiteljske organizacije predvsem ustvariti učiteljsvo v sedanjosti in tudi za bodočnost moralno in gmočno trden in stanu odgovarjajoč položaj, osvoboditi učiteljski stan strankarskega vpliva in povzdigniti naše šolstvo na veliko višjo stopnjo nego je sedaj, pri čemer učiteljska stalnost ne igra ravno najmanjše vloge in obenem osigurati šoli za bodočnost res moderen šolski zakon, zato je potrebna organizaciji popolna enakopravnost članstva vseh poverjeništev. Radi tega bi bilo treba upoštevati predloge ljubljanskega poverjenišstva za spremembo pravil. Ker pa je v deklaraciji navedeno, da imamo le gotove skupne interese — duhovne, socialne in pravne, zato bi bila potrebna tudi federativna oblika našega združenja; torej je resolucija dobra in koristna tudi za glavno nalogo učiteljske organizacije in za vse njene bližnje in daljne smotre. Vse to bi dosegla tudi složna, federativno urejena organizacija in to morda celo lažje nego nesložna organizacija v sedanjosti ali še bolj centralistični obliki.

V svojem članku povdarja tudi tov. Milanović kot zelo važno konstatacijo, da učiteljsvo iz Slovenije od rojstva združenja pa do Maribora ni pripadalo učiteljski opoziciji. — K tej vrlo važni konstataciji je potrebno dodati še eno zelo važno konstatacijo in sicer to, da se je smer učiteljske organizacije v Sloveniji spremenila šele s sprejetjem deklaracije. Šele tedaj je bila ustvarjena podlaga za resnično nadstrankarsko delo, za delo v korist šole, naroda in vsega učiteljskega stanu. Zato odgovarjamo edino le glede dogodkov v tej dobi. To bi moral tudi tov. Milanović vedeti, saj iz njegovega članka izglada, da pozna dobro razmere med slovenskim učiteljsvom in ve, da je bila smer UJU v Sloveniji povsem drugačna pred sprejetjem deklaracije, nego po sprejetju iste. Sedanje vodstvo ne more radi tega nikakor odgovarjati za postopek slovenske delegacije na prvem kongresu UJU, niti za postopanje slovenske delegacije v Subotici. Zato na to niti ne odgovarjamo. Pač pa nekoliko besedi o Skoplju.

Povdariti je treba predvsem, da je slovensko učiteljsvo navajeno na resnično parlamentarno razpravljanje na skupščinah in tudi na resnično parlamentarno glasovanje. — Kdor se je udeležil le enkrat naših pokrajinskih skupščin, se je moral sam prepričati, da je vladala na njih vzorna disciplina in strogo parlamentaren ton. Če bi nastala še

tako huda nasprotstva med slovenskim učiteljsvom, do takega »larmanja«, kot ga je vprizorila opozicija v Skoplju, ne bi nikoli prišlo. Ako misli tov. Milanović, ki piše v imenu opozicije, da bodo srbski tovariši pridobili slovensko učiteljsvo s takimi nastopi, se zelo moti. Da je na skupščini v Skoplju »prevladala na nedopusten način volja manjšine nad večino«, kot pravi pisec v svojem članku, temu je kriva opozicija sama, ker s takim nastopom si ne bode nikoli pridobila sodelovanja ljudi, ki so navajeni na parlamentarno postopanje z ene in druge strani, daš bi se morda isti strinjali z njihovimi nazori. Disciplinirajte najprej sami sebe, potem nastopajte proti drugim. Uspehi so odvisni vedno le od nastopa. Še tako velika armada lahko propade v boju napram manjšemu sovražniku, ako nima strateško doglednega vodstva. — Ko bodede uvedli v svoje

vrste disciplino in bo na skupščinah vladal pravi parlamentarizem, tedaj se bodedo pogovorili o skupnih težnjah in o skupnih nastopih. Vedite pa, da se slovensko učiteljsvo ne bori nikoli proti osebam, marveč proti metodam. Tudi to je treba z naše strani še posebej poudariti, da se je slovensko učiteljsvo enkrat za vselej otreslo strankarstva in ga ne bodo zavedli še tako lepi programi, za katerimi bi bilo skrito zopet novo strankarstvo ene ali druge barve. Če smo se otresli enega jarma, se ne damo vpreči zopet v drug jarem! To pa v glavnem radi tega, ker pri nas odgovarjajo dejanja besedam in je ves razvoj dogodkov v popolni logični kontinuiteti. Slovensko učiteljsvo je in bo nastopalo vedno odkrito in zato pove vsakomur jasno besedo, toliko lažje če jo kdo sam želi. Smo mnenja, da je v naših idejah in delu zadosti jasnosti. M.

O ideologiji in obliki učiteljske organizacije.*

Po Durkheimovem prepričanju je v družstvenem življenju vse pogojno. Nič ni slučajno, brez vzroka in kapricijozno. Vsak stan, vsaka kasta ima svoje določene ideje, določene običaje in določene poglede na svet in na stvari. Ali to razlikovanje ima svoje meje in ko prekažimo te meje, pridemo v sfero skupnih idej. Tako vidimo v srednjem veku: plemiči, buržoa, seljaki in sužnji — vsi so sprejemali krščansko vzgojo, čeprav so si njihovi stanovski ideali bili v diametralnem nasprotju.

Diferencirani in skupni ideali niso vedno isti; različne dobe imajo svoje različne ideale in različne sisteme. »Ako bi rimska vzgoja bila tako prežeta duhom individualnosti kakor je naša, bi se rimska država ne bila mogla obdržati.«

Ako je torej neka ideja ali neka akcija bila aktualna v določenem času, to potem ne pomeni, da mora tudi danes biti aktualna. In kar je danes aktualno, ni, da mora biti tudi jutri. In kakor ima vse svoje stopnjevanje, tako morajo imeti to tudi ideje. Kajti v nasprotnem slučaju riskiramo, da pridemo do absurda in enkrat vznemirjena, se ideja težko normalizira.

Daljši in krajši obstanek neke ideje zavisi od širine in globine njenega značaja. Tako n. pr. bo ideja o ravnopravnosti državljanov večno obstala, a neka druga ideja, n. pr. o kakem vzgojnem sistemu ali cilju, ta bo trajala le določen čas, in na njeno mesto pride druga.

Kakor smo omenili na enem mestu, je »Narodna Prosveta« kot organ UJU dolžna da sprejema vse sugestije, ki prihajajo od posameznih članov učiteljskega združenja — tem bolj, ako pridejo od večjih učiteljskih skupin, včlanjenih v našem združenju — da, celo od onih, ki niso včlanjeni v našem

* Sourednik »Narodne Prosvete« tovariš Dušan M. Prica nam pošilja priloženi članek, ki nastopa proti celjski resoluciji iz l. 1928. glede ureditve naše organizacije s prošnjo, da ga priobčimo »da korist našoj opшто stvari«. Članek moramo smatrati kot oficizno stališče Izvršnega odbora UJU in onega dela srbskega učiteljskega, ki ne soglašajo s celjsko resolucijo. Prav je, da smo si iskreni, odkriti in jasni in iz tega razloga priobčujemo tudi oficizno stališče gotovo omenjenega dela srbskega učiteljskega slovenskega učiteljsvu v informacijo. Želimo pa, da tudi »Narodna Prosveta« prinese tolmačenje celjske resolucije srbijskemu učiteljsvu v informacijo in priobči tozadevni članek tov. M. Rudeža, ki ga ima uredništvo »Narodne Prosvete« že dalj časa v rokah. Ne dušimo besede in ne želimo, da se nam duši beseda!

Uredništvo.

lastne izkušnje vemo, da večina dijakov pri današnjem šolskem sistemu hodi v šolo in se uči radi — redov. V šolah še danes kulminira kultura intelekta, podrejena je kultura srca. Današnja šola pozna bolj šolnike kot pa vzgojitelje, zadovoljuje se pa v splošnem s tem, da vbija dijakom čim več »učeno« st» v glavo. Otroci pa je nedolžno jagnje, ki bi mogoče instinktivno rad še kaj več, a tava v samotni in vidi končni cilj — strokova ni poklice.

Res je, da mora srednja šola nuditi neko porcijo »višje izobrazbe«, a to načelo bi se ne smelo vzeti tako intelektualistično, kakor se to danes v resnici izvaja. Šola bi morala v človeku zbuditi značaj z idejo človečanstva in socialnega čustvovanja. To je pa le mogoče z reorganizacijo v smislu novodobnih načel: samostojnosti in samodelavnosti.

Naša sosedna Avstrija nas v tem oziru daleč prekaša. Tam opažamo namreč tendenco, da šola kolikor mogoče poživijo, da nudi gojencu kar največ prijetnega poleg koristnega. Slučajno sem spoznal tako šolo (Bundeserziehungsanstalt) in morem le opozoriti na eminentni vzgojni cilj, ki napravlja iz gojenca celega človeka. Princip delovne šole je na teh srednješolskih zavodih do polnosti izveden:

Dijaki se grupirajo v delovne skupine, ki črpajo snov samostojno iz obširnih knjiž-

nic, predelavajo jo v obliki debat, profesor posega vmes le po potrebi, zato odpade običajno dociranje. Poleg študija jezikov in glasbe so obvezna ročna dela (modeliranje, kartonaža, kovinarstvo, delo v vrtu itd.) s spoznavanjem umetnosti. Vpeljano imajo šolsko občino po načelih socialne vzgoje in tudi »roditeljski sosveti« krepko sodelujejo. Uspehi so nad vse pričakovane ugodni. Te vrste srednješolske vzgoje bi si mogli v naših razmerah postaviti za vzor, ker vzgajajo ljudi, ki jim ni samo do intelektualnega značaja, nego tu gre za zadovoljstvo, ki ga najde človek v resnem, samostojnem duševnem in telesnem delu, k čemur se tu vzgaja. To je šola veselja in radosti, ne pa šola — »klausne naobrazbe« z vzori Cicerona, Cezarja in Perikleja...»

Tako vidimo, da starši danes »novi šoli« ne stoji apatično ob strani, temveč sami skušajo pomagati, da se nivo šole res dvigne. »Vzgoja, ne znanje!« je parola, ki si je v drugih državah že osvojila starše in učitelje. Razvoj gre svojo pot in brezdvomno se bomo v doglednem času tudi pri nas našli pri skupnih stremljenjih starši, profesorji in učitelji!

—c—

Miroslava Leitgeb, Ljubljana, Jurčičev trg 3

Izdolovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija — Zaloga DMC in vseh potrebnih za vezenje. —

LISTEK.

„Srednješolska razmišljanja“

V mariborski javnosti se je med profesorji in starši vnela zanimiva polemika, ki aludira tudi na meščansko in osnovnošolsko učiteljsvo, zato prinašamo nekatere podrobnosti v informacijo.

Nek mariborski profesor (ki se pa ni podpisal) je v treh številkah »Večernika« obširno razpravljal o srednješolskih problemih; dal je nekaj »migljajev«, ki naj nivo naše srednje šole dvignejo; potreba sprejema nega izpita, brezplačno šolanje le v načelu in tesnejši stik šole in doma. Staršem je očital, da se premalo brigajo »kaj dela fant, kako se uči in kako se vede...« Le malo jih prihaja v šolo vpraševati, zato tudi baje slabi klasifikacijski uspehi ob trimestrih itd.

Starši so potom g. Gen. — reagirali z očitkom, da bi od g. profesorja pričakovali pač važnejših »migljajev« glede srednješolske reforme pri nas, o čemer se je govorilo že pred par leti (prof. Favaj in Pirnat: »Več solnce v naše šole« in drugo...). V zadnjem času pa baje profesorji o »notranji reformi« ne razpravljajo več, kar v starših srednješolske dece vzbuja ogorčenje. Professoreška

zborovanja ne beležijo poročil o sklepih glede reforme pouka, čeprav so starši že ponovno izrazili svoje mnenje in vse simpatije vsem žal maloštevilnim profesorjem-borcem za novo šolo, ki so pa iz nerazumljivih razlogov danes utihnili! Dalje pravi: »Meščansko in osnovnošolsko učiteljsvo v Sloveniji pač profesorjem prednjači, saj po inozemskih vzorcih ob vsaki priliki kaže svojo borbenost za novodobna šolska načela in s tem dokazuje, da koraka z duhom časa.« To priznanje kaže, da naša stremjenja v javnosti ne ostajajo neopažena. Poročevalec nadalje ostro zavrača od g. profesorja predlagani stik šole in doma ter pravi:

»Lepo je sicer govoriti o stiku šole z domom, a zato morajo biti dani predpogoji. Ni dovolj, da se pri profesorju »pobrigam« kaj dela fant, kako »se uči«, kako »se vede...« V drugih kulturnih državah pojmujejo stik šole z domom mnogo bolj demokratično: v roditeljskih krožkih skupno s profesorji razpravljajo o vzgojnih smernicah, učnih načrtih itd. Tam je prilika, da tudi skromno mnenje staršev pride v debato in se navadno tudi upošteva. Razumljivo je, da v takem zavodu starši z veseljem sodelujejo in je stik s profesorji zares tesnejši. Za take stike je pa potrebno, da v šoli ne vidimo več le zavod, kjer se daje »znanje« zgolj za spričevala, s katerimi bo otrok dosegel boljši kruh. Iz

se zaradi nekaj ekonomskih, kulturnih in etičnih razmer ustanovilo še nekaj poverjeništev. In končno vidimo simptome, po katerih naj bi poverjeništvu bilo vse, a centrala — samo neka fikcija.

V »Narodni Prosveti« od 25. oktobra t. l. je ponatisnjena resolucija letošnje celjske skupščine poverjeništvu Ljubljane. Po krajiš motivaciji — iznaša poverjeniška skupščina v tej svoji resoluciji pet predlogov. Smatrajoč motivacijo za premiso, a resolucijo za logični zaključek, osnovan na tej premisi, bi z lahkoto mogli dokazati netočnost te resolucije, a za sedaj to ne nameravamo. Kakor smo malo prej omenili, smatramo tudi to resolucijo za sugestijo, in sicer močno sugestijo, ker izhaja iz velike grupacije in se moramo na njo ozirati.

Tako navaja ta resolucija v tč. 1., da slovensko učiteljsko na samoupravah; v 2. tč. se omenja centralna uprava državne federacije; v 3. tč. pokrajinska učiteljska zveza Jugoslavije in jugoslovenska učiteljska federacija.

Za in proti veljavnosti učiteljske izobrazbe na višji pedagoški šoli.

STALIŠČE PROFESORJEV.*

(Direktor F. Kadunec — Maribor.)

Slovenski profesorji smo imeli dne 3. novembra t. l. svoj občni zbor v prijazni dolenjski metropoli Novem mestu. Med drugimi vprašanji smo razpravljali in obravnavali tudi vprašanje o nastavljanju absolventov višje ped. šole na naših učiteljskih. V tem kratkem referatu bom pokazal in povedal le v glavnem, toda jasno in odkrito stališče slovenskih srednješolskih profesorjev o tej stvari.

V členu 14. pravil o polaganju diplomskega izpita na višjih ped. šolah za učitelje na učiteljskih čitamo: Vrednost izpričevala. Izpričevalo diplomskega izpita višjega tečajja daje kandidatom pravico za stalne učitelje na učiteljskih in za šolske nadzornike. Za njihovo nadaljnje napredovanje je treba položenega proforskkega izpita po zakonu o tem izpitu.

Letošnji absolventi višje ped. šole, ki so bili poprej kot učitelji uradniki druge kategorije, nameščeni so sedaj po učiteljskih in razvrščeni na temelju svojih učiteljskih službenih let v pomožne in celo glavne skupine prve kategorije (I./6.) in sicer brez položenega proforskkega izpita. A absolventi naših univerz ne morejo po uradniškem zakonu napredovati iz svoje pripravljalne skupine (I./9.) niti v pomožno brez položenega proforskkega izpita, na glavno skupino pa seveda niti misliti ne smejo. Zakaj to zapostavljanje absolventov univerz in protežiranje absolventov višje ped. šole? Kdo more to očitno krivico odobravati in braniti? Razvrstitve absolventov višje ped. šole po višjih skupinah prve kategorije brez proforskkega izpita nasprotuje določilom uradniškega zakona čl. 64. in 65., ki velja za nastavnike in vse druge uradnike. Veljati mora torej tudi za absolvente višjih ped. šol. Zato se mora čl. 14. pravil o diplomskem izpitu za učitelje na učiteljskih šolah ukiniti. Enake pravice za vse! Fiat iustitia, pereat mundus!

Dalje zahtevamo za nastavnike srednjih in srednjestrokovnih šol fakultetno izobrazbo. Ali je mogoče višja ped. šola fakulteta, enaka fakultetam univerz? Od kodaj? Po katerem zakonu? O tem so že in bodo spregovorili proforski zbori naših univerz. Novi učni programi so dvignili naša učiteljska v vsakem oziru na nivo višjih razredov srednjih šol. Gotovo je tudi vsem znano, da sprejemamo danes v učiteljska samo izvrstno in prav dobro kvalificirane absolvente meščanskih šol, iz gimnazij in realk pa samo one, ki so absolvirali nižje razrede teh šol z najmanj dobrim uspehom. Iz tega sledi, da se mora gledati na to, da dobimo na učiteljska učiteljski kader, ki bo še boljši od današnjega, zahtevati se mora od nastavnikov učiteljskih, da so to možne s širokim obzorjem in globokim znanjem, katero mora dati pa le univerza, kjer se morajo naši kandidati posvetiti štiri ali pet let intenzivnemu študiju ene in to zaokrožene skupine. Da pa niso absolventi univerz slabi metodičarji, dokazujejo najbolje njihovi praktični uspehi na šolah, sijajno to dokazuje tudi naše slovensko pedagoško slovstvo, v katerem so voditelji ravno akademično izobraženi šolniki: dr. Bezjak, Bežek, dr. Ilesič, Schreiner, dr. Veber, dr. Čibek, dr. Poljanec, dr. Simon Dolar, prof. Vales, Hauptmann, dr. Tomišek, dr. Ozvald, dr. Žgeč itd.

Tudi naši sosedje stavljajo na nastavnike učiteljskih vedno večje zahteve, ker dobro vedo, da se mora z duševnim obzorjem učencev širiti sorazmerno i duševno obzorje njihovih odgojiteljev. V Avstriji n. pr. pouč-

Toda, vsakomur je jasno, da ti mnogi in različni termini ne značijo eno in isto. Za tem, po pravem nauku skupina poedinih pokrajin s samoupravno ureditvijo ne more v celoti dati federativne ureditve. V resoluciji se na nekoliko mestih omenja izraz federacija, ali to v različnem pomenu. V stvari, nauk o pravu pozna federacijo in konfederacijo: Bundesstaat (Švica) in Staatsbund (Sev. Amerika). — Na katero obliko se misli v resoluciji?

Še nekaj. V resoluciji se omenjajo dolžnosti centralne uprave, kar je končno tudi prav — ali o inicijativi centralne uprave ni nikjer besede, in to je zelo karakteristično.

Tako... Kadar se nam točno objasni vse, potem bomo kot tovariši in možje, brez jeze in gneva pristopili k zidanju najprimernejšega sistema, ki naj služi napredku jugoslovenskega učiteljstva.

Beograd.

D. M. Prica.

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI

registrovana zadruga z omejeno zavezo

sklicuje v zmislu člena 27. svojih pravil

na dan 2. decembra 1928

izredni občni zbor

DNEVNIRED:

Izprememba pravil v zmislu člena 76., točka 7., novega zakona o neposrednih davkih in naredbe ministrstva financ z dne 25. decembra 1923, št. 43.322.

Izredni občni zbor se bo vršil v sobi načelstva Učiteljske tiskarne, Francišanska ulica št. 6, ob 10.30 dopoldne.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se bo vršil po členu 31. pravil naše zadruge v istem prostoru in z istim dnevnim redom izredni občni zbor, ki bo sklepal brezpogojno.

V Ljubljani, dne 10. novembra 1928.

Upravni svet in nadzorstvo.

točkah. Prvič protestirajo proti temu, da se na učiteljska nameščajo absolventi višje pedagoške šole za strokovne predmete, češ oni so manj kvalificirani neakademiki. Drugič zahtevajo, naj se čl. 14. pravilnika o polaganju diplomskega izpita po končanem osmem semestru višje pedagoške šole ukine, t. j. višji tečaj je treba ukiniti. In tretjič se posebej protestirajo proti načinu, kako so bili nameščeni absolventi v. p. š. na učiteljskih v Sloveniji.

Na prvi del najboljši odgovorim, če dobesedno citiram objavo rektorata zagrebske v. p. š. v Narodnih Novinah z dne 23. decembra 1926 št. 291. Oglas pravi: Na pitanje Glavne kontrole o karakteru više pedagoške škole stvorio je Glavni prosvjetni savjet u 1504. sastanku 18. o. m. ovaj jednoglasni zaključak: »Više pedagoške škole u Beogradu i Zagrebu, proširene na četiri godine kao visoke škole (član 96. finansijskoga zakona za 1926./27. godinu), u kojima predavanja prema zakonjenoj Uredbi imaju fakultetski karakter, a rektor i profesori rang i platu univerzitetskih profesora (redovnih i izvanredovnih), više su stručne škole, koje odgovaraju fakultetu s propisanim završnim ispitom (član 6. zakona o činovnicima građanskoga reda).« Prema tome stječu apsolutni tih visokih škola zakonsku kvalifikaciju za prvu kategoriju činovničke službe. U Zagrebu, 22. decembra 1926. Rektor dr. S. Bosanac s. r.

In dalje! Zagrebski akademiki so smatrali pedagoške sebi enakopravnim, kar najboljši dokazuje dejstvo, da so leti bili redni člani z vsemi pravicami in dolžnostmi ne samo J. A. P. D. (jugosl. akad. podpornega društva), temveč tudi raznih akademskih političnih in kulturnih društev. Še več! Pedagog je bil predsednik J. A. P. D., pedagog predsednik dem. st. kl. Jugoslavija, pedagog predsednik jugosl. kat. ak. dr. Danica itd. Pa menda vendar ne bodo ljubljanski akademiki boljše poučeni o pedagogih nego zagrebski?

Predavanja za višji tečaj, t. j. V. do VIII. semestru so se vršila večinoma na univerzi skupaj s filozofi višjih semestrov — le s to razliko, da so pedagogi imeli n. pr. še »nadure« v fiziki in posebne kolegije iz pedagoških in drugih predmetov.

Omeniti moram tudi to, da smo istočasno s filozofi zadnjih semestrov hospitalirali in imeli praktične nastope v vseh razredih (od I. do VIII.) zagrebske velike realne gimnazije — in sicer z uspehi, na katerih so nam tovariši filozofi upravičeno zavidali. O tem bi pač mogel najtočnejše in najbolj avtoritativno povedati (storil je to že ponovno v pedagoškem seminarju na univerzi) redni profesor pedagogike na zagrebski fakulteti g. dr. Stj. Matičević.

Pod c) je mogel absolvent višjega tečaja v. p. š. vzeti pri diplomskem izpitu le oni predmet, ki ga je redno poslušal in redno ter uspešno polagal semestralne in letne izpizke skozi vseh osem semestrov. In menda vendar ne bo diplomirani pedagog v tem svojem c) predmetu manj sposoben nego diplomirani filozof, za katerega se pod c) predmetom zahteva le neko razširjeno znanje gimnazijskega gradiva?

Potemtakem ni med filozofi in pedagogi glede strokovnega znanja ozir. usposobljenja iskati razlike v onem smislu, kot je to storila ljublj. sekcija prof. društva. Ostanje torej le še star predsodek: Učiteljske ni in ni enakovredna srednja šola z gimnazijo ali realko. Če je v tem vsa argumentacija za neakademsko izobrazbo, ki naj bi jo dobil učitelj z odlično kvalifikacijo in z večletno šolsko ter življensko prakso tekem štiriletnega študija na višji pedagoški šoli, potem vzemimo, da je res neka razlika med učiteljskim in gimnazijcem. Toda kaj boste, gg. srednješolski profesorji, dejali n. pr. o pedagogu, ki je absolviral humanistično gimnazijo, napravil gimnazijsko in učiteljsko maturo, položil po V. semestru kot redni slušatelj filozofske fakultete filozofsko-pedagoški predizpit (po starem izpitnem redu) ter bil nato po 4letni učiteljski praksi — čuj, te! — sprejet v I. semester nižjega tečaja

v. p. š.?! Morda temu ne boste odrekli akademsko naobrazbe. Pa če je ne, potem je logika baš tu napravila čuden skok.

Zdaj pa še tisti čl. 14! Pravilnik namreč pravi: »Svedočanstvo o diplomskom ispitu višjega tečaja daje kandidatima prava za stalne nastavnike učiteljskih škola i školske nadzornike. Za dalje njihovo napredovanje potreban je položen profesorjski ispit po zakonu o tome ispitu.« Ta člen je treba ukiniti, zahtevajo. In vendar je višji tečaj, t. j. V. do VIII. semester baš zato odprt, da se učiteljska v pedagoško-didaktičnem oziru izboljšajo. Mar ni prav pomemben odgovor na tozadevne proteste odločba ministrstva prosvete, s katero se je letos ponovno otvoril višji tečaj na obeh višjih pedagoških šolah. Pa najbrže ne bo nihče trdil, da so v glavnem prosvetnem svetu sami šolski diletantje!

Ukine naj se seveda tudi čl. 161. letošnje finančnega zakona, pravijo. Kakor da bi gg. srednješolski profesorji z vsem svojim idealizmom imeli kakšno škodo od tega, če se diplomirani absolventi 4letne pedagoške šole prevedejo v I. kategorijo! Ali mar ne tiči v tej zahtevi le gola zavist? Vsaj meni izgleda tako — in tudi marsikomu še!

Na ono zadnjo točko bo kakorkoli odgovorilo ministrstvo samo. Jaž izražam le veselje nad dejstvom, da smo vsi slušatelji v. p. š. bili potom rektorata podrejeni direktno prosvetnemu ministrstvu, ki je z nami razpolagalo po mili volji; če bi namreč z nami razpolagale slovenske prosvetne uprave, potem skoro gotovo niti en pedagog ne bi dobil mesta na učiteljski, a prav tako tudi ne nadzorništva. Hvala bogu je ta strah pred pedagogom doma le v Sloveniji in še tu le pri prizadetih gg. profesorjih in suplentih.

Za danes naj zadostuje to, če bo pa treba, bom spregovoril še konkretnješe!

Milko Jeglič.

UČITELJSKA IZOBRAZBA IN ABSOLVENTI VIŠJIH PEDAGOŠKIH ŠOL.

(Iz kroga absolventov višje pedagoške šole.)

Proforsko društvo sekcija Ljubljana je razpravljalo o učiteljski izobrazbi in nastavljanju absolventov višjih pedagoških šol na posebni anketi 28. septembra 1928, odborovih sejah 6. in 20. oktobra ter na občnem zboru 3. novembra v Novem mestu.

Na odborovi seji 20. oktobra se je med drugim sklenilo poslati prosvetnemu ministru protest s sledečimi točkami:

1. Proforsko društvo sekcija Ljubljana principijelno protestira proti vsakemu nameščanju neakademikov, torej tudi absolventov višjih pedagoških šol za strokovne predmete na učiteljskih.

2. Absolventi višjih pedagoških šol, ki so bili pred kratkim nameščeni na učiteljskih v Sloveniji, naj se stavijo gospodu ministru prosvete na razpolago.

Člen 14. Pravil o diplomskem izpitu za učitelje na učiteljskih naj se ukine.

Na občnem zboru Proforskkega društva sekcija Ljubljana v Novem mestu se je še sklenilo zahtevati: a) ukinitve čl. 161. finančnega zakona za leto 1928./29., ki nasprotuje čl. 64. in 65. uradniškega zakona. b) Priznanje nižjega pedagoškega tečaja in ukinjenje višjega pedagoškega tečaja. c) Čimprejšnja uzakonitev specijelnega zakona za profesorje z materijelno in moralno zaščito zakona o sodnikih, zaščita proforskkega naslova za akademske izobražence.

Svoj protest in resolucije utemeljujejo s tem, da bi potem prišli na mesto akademikov manj kvalificirani neakademiki na učiteljska, medtem, ko je nemogoče priti akademiku na osnovno ali meščansko šolo.

K temu moramo takoj pripomniti, da bi bilo naravnost želeli, da bi se gg. akademiki potrudili za par let na kmete in v hribe, posebno oni, ki hočejo priti na učiteljske. Kako naj drugače vzgaja naraščaj za učiteljski stan, ko ne pozna potreb, ki jih ima naše ljudstvo na deželi in ne šole, za katero vzgaja učitelje. Da je to mogoče, je pokazal g. dr. Žgeč, ki je bil na osnovni in g. dr. Romih, ki je bil na meščanski šoli.

* Zaradi namestitve absolventov višje ped. šole na učiteljskih je nastal oster boj, ki je prešel z občnim zborom proforskkega društva v javnost. Na vprašanju je močno zainteresirano in tangirano tudi osnovnošolsko učiteljstvo. Ni v interesu stvari, če se zanese razčiščenje tega vprašanja v politične liste. Iz tega razloga smatramo za potrebno, da odpremo list obem stranem ter priobčimo že iz informativnega razloga stališče obeh skupin v listu. V današnji številki prinašamo članke obeh skupin. Jasno pa je, da bo za bodočo borbo v tem vprašanju za list mero dajno mnenje organizacije, ki ima tudi svoj interes in svoje stališče v tem vprašanju, ki se bo znjnim baval in ga bo označil širši svet pov. UJU na svojem decemberskem zasedanju na Zidanem mostu. — Uredništvo.

Dalje trdijo, da bi niveau učiteljske naobrazbe nujno padel, če bi se na učiteljska nastavljal absolvente višjih pedagoških šol, ker ti nimajo zadostne strokovne naobrazbe. Za to svojo trditev nimajo nobenega stvarnega argumenta, ker nobeden izmed gospodov profesorjev ne pozna višje pedagoške šole in še par dni pred obnim zborom se je eden g. referentov obrnil do absolventov v. p. š. za informacije.

Nasprotno je na anketi 28. septembra gospod predsednik Jeran podal naziranje, ki je prevladalo na sestanku profesorjev v Brodu, da imajo absolventi višjih pedagoških šol iz didaktičnih in praktično-pedagoških vidikov gotovo prednost pred akademiki, dasi niso znanstveno slabše podkovani. Izjave posledencev, ki so nekaj slišali tu ali tam, niso merodajne.

Še manj je utemeljena trditev o nižjem niveau učiteljske v drugih delih države; ne samo neutemeljena, tudi neresnična in sloni na popolnem nepoznavanju faktičnih razmer.

O vrednosti študija na višjih pedagoških šolah je že davno odločila merodajnejša instanca, to je prosvetni svet, ki je odredil način in obseg študija ter tudi izenačil diplomski izpiti na v. p. š. z onimi na vseučilišču. Isti prosvetni svet je sestavljal učni načrt za učiteljske. Gospodom univerzitetnim profesorjem, ki so v prosvetnem svetu, boste vsaj prisodili toliko razsodnosti, da vedo, zakaj je kateri absolvent sposoben.

Končni izpiti se delajo navadno zato, da se dokaže neka sposobnost, ter je logično, da vsaka naredba o izpitu mora imeti tudi označeno svrhu, za kaj se usposablja izpiti. zato bi bil cel Pravidnik o diplomskem izpitu za učitelje na učiteljskih brez člena 14. brez pomena in je zahteva po ukinitvi tega člena naravnost nesmiselna.

Na podlagi diplomskih izpitov, ki so enaki onim na vseučilišču, je prosvetni svet tudi stavil predlog, da je v Pravidnik o izpitu prišel člen 14., odst. 2., da lahko polagamo po dveh letih prakse profesorski izpit kakor filozofi.

Z zahtevo po ukinitvi tega člena nam odrekate pravico do polaganja profesorskega izpita.

Komu jemati pravico do izpita je vsaj po pojmovanju sedanje dobe — nedemokratsko. Ali se morda bojite, da bi tudi ti izpiti ovrgli Vaše trditve o nesposobnosti sedanjih učiteljev za visokošolski študij?

Zahtevate ukinitve čl. 161., ki daje absolventom višje pedagoške šole pravico do I. kategorije. Če bi staval tako zahtevo kak političen faktor, bi to še bilo razumeti, ali da jo stavi državni uradnik, je nerazumljivo. Kaj pridobite, če se nam vzame I. kategorija? Vsekakor je to znak nekega čudnega pojmovanja solidarnosti in medsebojnega podpiranja v borbi za obstanek med državnimi nameščenci, predvsem znak pomanjkanja vsakega socialnega čuta. Čudno se zdi, da zase zahtevate izboljšanje materialnega stanja, ko ga istočasno hočete znižati drugim, ki žive ravno tako slabo kakor vi.

Zahtevo po ukinitvi višjega tečaja pedagoške šole — ne pedagoškega tečaja, čas je že, da bi enkrat znali, da je to z zakonom ustanovljena samostojna višja šola — mora zadeti na odpor vsega učiteljstva.

Zahtevate zatvoritev višjega tečaja ped. šole in obenem nam odrekate sposobnost za visokošolski študij. Milostno nam dovoljete dva letnika — dalje pa ne.

Kdaj bo prodrlo tudi pri nas prepričanje, da je znanost svobodna in vsakomur dostopna, ne samo privilegirancem?

V Nemčiji in Avstriji je dovoljen učiteljem pod gotovimi pogoji dostop na vseučilišče. Nemška univerza v Jeni, ki gotovo ni slabša kakor naša, je priznala študij naših učiteljev na pedagoški šoli kot ravnopraven. (Slučaj, dr. Spašić!)

Priznavamo, da sedanja pedagoška šola še ne odgovarja idealom, ki si jih je postavila učiteljstvo, ali to, kar imamo, si ne damo vzeti, niti za ceno pedagoške stolice na filozofski fakulteti, temveč hočemo to, kar imamo, še izpopolniti. Čudno, da so se gospodje spomnili učiteljske izobrazbe šele sedaj, ko žele učitelji sami vzgajati svoj naraščaj. Učiteljstvo je samo mnogo razpravljalo o svoji izobrazbi in sklicalo celo anketo o tem, ali gospodov ni bilo blizu razen dveh častnih izjem.

Trditev, da § 161. fin. zakona nasprotuje čl. 64. in 65. uradniškega zakona, kaže, da ne razumejo zakona, ali bolje, ga nočejo razumeti. Resnica je, da je čl. 161. fin. zakona popolnoma v skladu s čl. 65. in 66. uradniškega zakona.

Glede zadnje zahteve, da se rezervira profesorski naslov samo za akademike-filozofe, se nam ne zdi vredno razpravljati v sedanjih dobi, stradamo ravno tako pri profesorskem kakor pri učiteljskem naslovu. Povdarjamo, da se nismo borili za nobene naslove, niti za profesorski — zato ga lahko obdržite zase.

Čopič.

Pletenine lastni izdelki vedno v veliki izbiri. Najmodernejši vzorci. Naročila po meri v najkrajšem času. Velika zaloga nogavic.

FR.M. ROZMAN, Ljubljana, Zidovska ul. 7.

NOTE

za petje, klavir, violino i. t. d. za šolo in dom

Za naročilo zadošča dopisnica. (Gg. učitelji poseben popust.)

dobavlja po najnižji ceni
„MATIČNA KNJIGARNA“
LJUBLJANA

Popravek.

Pozivno na 26. čl. zakona o tisku prosim, prinesite v eni prihodnji številki Vašega lista k članku

»K razčiščenju razmer v Prekmurju«, ki je bil objavljen v 12. številki »Učiteljskega Tovariša« dne 25. okt. t. l., in sicer v 2. koloni na 3. strani, naslednji popravek:

Ni res, da bi bil članek Toronji Julijo v 18. in 19. številki »Népujsága« poln neresnic, res pa je, da v tem članku ni resnic ne odgovarjajočih trditev.

Ni res, da bi v omenjenem članku Toronji J. podtikal tov. Hočevanju dejanja, ki jih ta ni zagrešil, res pa je, da se mu ne podtikajo nobena dejanja, ki jih ne bi zagrešil.

Ni res, da bi v svojem članku Toronji J. pripovedoval, da se je začel razdor med učitelstvom v Prekmurju na sestanku učiteljev v Mariboru, kjer bi tov. Hočevanju v pričo zastopnikov oblasti zahteval odstranitev domačega učiteljstva rekoč: »Ven z madjarom!«, res pa je, da Toronji J. kaj takega nikoli ni pisal.

Ni res, da bi Toronji J. pisal, da so nekateri domačini protestirali proti nastopu tov. Hočevanju, res pa je, da kaj takega Toronji J. nikoli ni pisal.

Ni res, da bi Toronji J. v »Népujsága« z lažmi pital tovariše, ki ta list čitajo, in to z namenom, da bi rovaril proti slovenskemu učiteljstvu, res pa je, da Toronji J. ne pita z lažmi slov. učiteljstvo in ne rovari proti slov. učiteljstvu.

V Turnišču, dne 1. XI. 1928.

Julij Kontler-Toronji.

Ideja samoizobrazbe.*

(Konec.)

Mnogi in mnogi radovi, na koje se još i danas polažu velike nade, ostaju za praktično vaspitanje bez ikakve vrednosti. Zašto? Zato što su svi ti radovi postali pod uticajem spiritualističke metafizike koja vodi fikciji, dok je za vaspitača uvek u pitanju jedna konkretna ličnost, koju on treba da razvija u izvesnom smeru.

Ovome factu valja dodati i drugi, koji apsolutno onemogućava Psihologiji uspeh koji joj za vaspitanje drug Osterc pridaje. Današnja Psihologija, pa ma ona bila i Nova Psihologija i Psihoanaliza kako veli drug Osterc, posmatra dete uzeto samo za sebe, bez veze sa sredinom u kojoj ono živi. I samo taj fakat je dovoljan pa da pokaže svu iluzornost vere u Psihologiju da je ona tako moćno sredstvo u rukama vaspitača. Jer fizička i socijalna sredina u kojoj deca žive od presudnog su uticaja na dečji karko fizički tako i duhovni život.

Zamislimo decu, koja se radaju od sifiličnih, tuberkuloznih, alkoholnih i raznim polnim bolestima zaraženih roditelja. Zamislimo kakve rezultate daju proučavanja te dece u anatomskom, fiziološkom i psihičkom pogledu? A više od svega toga zamislimo život dece Radničke Klase? Kod nas ih ima na stotine hiljada zaposlenih pod najgubljim uslovima. Više od 2000 ima ih u samim rudnicima počevši od 12—18 godine. Među njima ima ih više stotina i ženske dece. U samoj Sloveniji 78.7% uposlene dece radi u rudnicima kamenoga uglja a 21.3% u majdanima olova. Uslovi rada ove dece su užasni. Njihov rad traje od 9—12 časova dnevno. Nadnica njihova je bedna, hrana i stanovi nikakvi. Mnogi stanuju u zajedničkim sobama u kojima ima i ženske dece ispod 18 godina. Ovakvi životni uslovi degenerišu ovu decu i fizički i duhovno. Svetska statistika uči, da su svi pedagoško-psihološki koraci, učinjeni u smeru sreze i napretka ove dece ostali bez uspeha.

I pred ovu decu treba da stupi vaspitač s mišljenjem druga Osterca, da se potreba za razvijanjem socijalnog osećanja razvija iz pedagoške svrhe sama po sebi i da čovek s harmoničnim razvijanjem je sam po sebi socijalan, dobar. Ironija! Trovano u utrobi majke; odraslo u smradu, jadu i čemeru; još ne očvrslu eksploatisano do srži; u moralnom pogledu savršeno do životinje, da se harmonično razvija i da je kao tako već socijalan, dobar čovek! Međutim stvarnost je sasvim suprotna tim lepim željama. Jer iz sredine ove dece rekrutuju se svi stupnji dečje žrtve počeni od nesrećnika do zločinaca.

I šta može ovde da učini Nova Psihologija i Psihoanaliza? Šta će da rade Nova Psihologija i Psihoanaliza sa ovom jadničadi koje je ubila fizička i socijalna sredina? Šta vredi tu vaspitač poznavanje pitanja o refleksima mozga i njegovo većito etiziranje? Šta vredi njegovo izazivanje iluzije o sreći, kad im je život mračan, pun nesreće, bez osmeha? Ne vredi ništa.

A šta vredi? Vredi proučavanje fizičke i socijalne sredine u kojoj se rađa i živi dete. Ovo proučavanje sredine u kojoj dete živi daje snage pedagogu da postane pravi vaspitač pošto je dobro razumeo ovu decu. Bez ovoga znanja pedagog ostaje nemoćan da shvati i razume vaspitanika pa ma on znao na izust svu Novu Psihologiju i Psihoanalizu. Njegovi napori da individualnim vaspitanjem izmeni članove društva a time i samo društvo najveća je današnja zabluda pedagoga.

Na suprot tome dete je od prvoga svoga stupanja u život socijalno biće. Sav njegov fizički i duhovni život izložen je socijalnome

* Ta članek je poslao »Učit. Tov.« tov. Dragiša Mihajlovič, kot odgovor na članek tov. Ostrca. Priobčujemo ga, kakor doslej vse druge v tem oziru.

Uredn.

„Izbrala sem“

pravi razumna Mica. „Med vsemi snubci tistega, ki mi je prinesel RADION. On misli na to, da sebi in meni olajša življenje, kot to dela RADION pri perilu. Z RADIONOM ni več mučnega pranja in mencanja, ker pere sam.“

Varuje perilo!

Nemogući da to ovde tretiramo, napominjemo samo to, da je drug Osterc ovde sasvim podbacio, jer treba da zna ova Istorijska utvrđena fakta: a) Revolucije su najjači izvori za sretanje pedagoške prakse i teorije i b) Istorijska u Rusiji, kao god i u celome čovečanstvu, ide napred a ne nazad.

Drag. M. Mihajlovič.

SLAVKO MROVLJE:

O višjih pedagoških šolah, kreditih in podporah.

Kar smo pričakovali, to se je uresničilo! Oni tovariši, ki niso pričakovali, so obsedeli! To šolsko leto je bil dovoljen kredit v višini polovice prejemkov za slušatelje višje pedagoške šole. Pri podporah »Obl. odb.« so bili vsi »gotovi« »spregledani« in ako ostane pri sedanjih praksi, se bo število »gotovih« absolventov višje ped. šole večalo, a ostali »gotovi« bodo čakali boljših časov! Tako je bilo letos mnogo tovarišev sprejetih v višjo ped. šolo in sedaj so pred odločitvijo: študijski čas direktno »prestradati«, ali pa opustiti misel na ped. šolo!

Pedagoške šole obstojajo v Zagrebu in Beogradu in jih ob sedanjih finančnih ugodnostih lahko obiskujejo samo domačini in oni, ki bodo dobivali podpore, a vsi ostali naj zopet čakajo. Gotovo je, da bo število prosilcev znatno manjše in izbira za sprejem bo lahka. Ako je sedaj majhen plus, da dobivajo slušatelji višje ped. šole polovico prejemkov, kar je z cizrom na »volonterske« čase res plus, naj se skuša dobiti kredit za vse sprejete tovariše!

Nasprotniki višje ped. šole bodo oporekali: »Ako država ne plača slušatelje univerz, zakaj bi pa morala plačevati slušatelje višje ped. šole?« Odgovor je lahek: Nihče ne študira na višji ped. šoli radi tega, da bi izboljšal svoje materialno stanje, ampak samo radi študija predmetov, za katere ima zanimanje in da si poglobi znanje!

Zato pričakujejo vsi oni, ki imajo namen študirati na višji ped. šoli, upravičeno, da bo dovoljen kredit polnih prejemkov, kakor je bilo to od leta 1924.—1926.!

Pletenine vseh vrst, jager perilo, volnene nogavice, rokavice, dežnike, čepice, damske torbice, srajce, kravate i. t. d. kupite po najugodnejši ceni pri ŠTERK nasl.

Miloš Karničnik
Ljubljana, Stari trg št. 18

Splošne vesti.

— Izplačilo razlik državnemu uradništvu gotovo. Po dolgih 5 letih prejme državno uradništvo vendar enkrat toli zaželjene razlike izplačane. Njega izvršitev je le vprašanje časa nekaterih mesecev, ker je takojšnje izplačilo tehnično nemogoče. Denar porabi vlada iz novega dolarskega posojila. (Po »Slovenca«).

— Novi projekt šolskega zakona, ki je predložen Narodni skupščini, obsega predlog min. prosvete Nar. skup., odobritev Nj. Vel. kralja, projekt sam, obrazložjenje in pokrajinske zakone, ki so sedaj v veljavi. Predlog ima sedaj v obravnavi osemčlanski pododsek zakonodajnega odbora Nar. skupščine. Bistvenih izprememb od zadnjega projekta ni.

— Kaj pravi g. prosvetni minister. Dne 6. t. m. so bili pri g. prosvetnem ministru člani Izvršnega odbora UJU in člani beograjskega poverjenstva ter prosili g. ministra za pojasnila v nekaterih aktualnih zadevah, tičočih se učiteljskega stanu. Na stavljena vprašanja je g. minister odgovoril, predvsem na vprašanje glede šolskega zakona in izjavil, da je njegova želja, da bi projekt postal zakon. V slučaju pa, da projekt ne pride pred skupščino, bo skušal potem finančnega zakona urediti učiteljsko stalnost in to tudi tam, kjer je do sedaj ni bilo. Partizanstvu se on upira kolikor more, vendar so krivi takemu stanju tudi učitelji, ki se okoriščajo s strankarskimi in osebnimi zvezami. — Glede izenačenja prejemkov poročenih učiteljev z učitelji je mnenja, da je stvar zelo težka, ker se zahteva sedaj vsestranska varčnost. Povdarjal pa je tudi bolniške dopuste, ki so pri učiteljih v razmerju z moškimi 4:1. — Z dvaintridesetletnim službovanjem do polne penzije se gosp. minister strinja, edino se boji težkoč radi preobremenitve proračuna. — Za šolske nadzornike je po mnenju g. ministra najboljša kvalifikacija osebna in moralna zrelost. — Glede Višje pedagoške šole je izrazil, da je v principu proti nižjemu tečaju, ker ne predstavlja zaokroženega znanja. Tudi absolventi višjega tečaja bi morali poučevati na meščanskih šolah kot poučujejo tudi profesorji v prvih razredih gimnazije. — Nabavljalne zadruge so slabe in to zato, ker jih ni ne podpiramo. Če bi bila v nas razvita združna zavest, bi bile zadruge to, kar od njih zahtevamo in potem bi imeli od njih koristi. — To je bil odgovor g. ministra na vprašanje ali bo učiteljsvo oproščeno vplačevanja deleža za nabavljalne zadruge, ker nima od njih nikakih koristi. Končno je obljubil g. prosvetni minister tudi urediti kolikor je v njegovi moči, da dobe podporo oni učitelji, ki bodo šli študirati v inozemstvo.

— Odgovor finančnega ministrstva. Glede 10 Din odtegljajev za nabavljalne zadruge, je poslal glavni odbor UJU finančnemu ministru prošnjo, da bi bilo učiteljsvo oproščeno teh plačil. Na to prošnjo je dobil glavni odbor sledeči odgovor: »Odredbi o Nabavljalnih zadrukah državnih uslužbencev in o Savezu nabavljalnih zadrug z dne 5. XII. 1920 imajo moč zakona, ker so sprejete s pooblastilom iz čl. 374. finančnega zakona za leto 1928./29. Radi tega ne obstoja nikakršna zakonska možnost razen sprejetih predpisov v tej uredbi. Nemogoče je pri učiteljsvu opustiti izterjavanje prispevkov, ki jih predpisuje uredba. — Pika!

— Izplačilo razlik vdovam. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani izplačuje počasi razlike vdovam. Odvisno je pa to od izjav, ki jih morajo prinesiti vdove od zapuščinskega sodišča, da so opravile prejeti doklade. Tu pa je nastopila zopet dvojna mera in dvojni postopek. Dočim zapuščinska sodišča izven Ljubljane izdajo brez vsakih ovir potrebne izjave, se je v Ljubljani ta stvar zelo birokratizirala. Izvršiti se bodo morale zapuščinske razprave in šele na podlagi teh bodo vdove in dediči prišli do svojega denarja. Zaradi tega je — kakor smo poučeni — delegacija ministrstva financ za vdove, ki spadajo pod ljubljansko zapuščinsko sodišče, nakazala denar za razlike okrajnemu sodišču v Ljubljani in bodo vdove dobile denar šele čez nekaj časa potom sodišča. Ali je to potrebno? Sv. Birokracij prizanesi nam, ker vdove že težko čakamo na denar!

— Še o »Nabavljalnih zadrukah«. Savez Nabavljalnih Zadruga Državnih Službenika je izdal letak, v katerem zagovarja uredbo finančnega zakona za leto 1928./29., na podlagi katere se nam odteguje mesečno 10 Din odnosno 5 Din. — V tem letaku hvali predvsem nabavljalne zadruge in povdarja, da so v korist vsemu državnemu uradništvu. Ni naš namen oporekati, da bi te zadruge bile koristne, vendar pa je le preveč rečeno, ako se trdi, da so koristne za vse državno uradništvo. Poglejmo učiteljsvo, tega je gotovo nad ¼ uslužbenega na deželi, to je v krajih, kjer nabavljalne zadruge ne obstojajo in tudi obstojale ne bodo. In tudi ono učiteljsvo, ki je v mestu, ne nakupuje vseh svojih potrebščin v nabavljalnih zadrukah, ker mu morda niso pri roki ali kakorsibodi. Iz tega sledi, da se več kot ¼ učiteljsva ne more okoristiti z nabavljalnimi zadrugami in vendar morajo vsi plačati onih 10 Din mesečno. — Sicer pa so gospodje od Saveza našli tudi za vse one, ki se tekom 10 let ne bodo posluževali ugodnosti, ki jih nudijo te zadruge, prav posebne vrste tolažbo, da dobijo po desetih letih vplačani znesek povrnjen. Lepa tolažba! Kaj pa obresti? Kaj pa, z onimi, ki med tem umrjejo? Konstatirati se mora eno, da bodo koristile zadruge le enemu delu v mestih nastavljenega uradništva, a vse uradništvo nastavljeno na deželi mora plačati

delež, ne da bi imelo od njih kakršnihkoli koristi. — In stanovanjske zadruge? Tudi za te naj prispeva vse uradništvo! Pa menda vendar ni Savez mnenja, da se bo tudi s temi okoristilo vse uradništvo, kajti v svojem letaku pravi, da bode kmalu izdan pravilnik teh zadrug in po tem pravilniku bodo mogli pristopiti vsi državni uslužbenci k drugim in se okoristiti z njimi na način kot je odrejeno v pravilniku. Od teh zadrug ne bo imelo koristi niti ena stotina državnega uradništva in vendar morajo vsi vplačati delež in nimajo od tega nikakih koristi. Pravilnejše bi bilo, da bi vplačali interesi nekoliko večje zneske, a s krediti naj bi prišlo na pomoč država ne pa ubogi državni uradnik, ki že itak nič nima.

— Sklepi profsorskega kongresa. Profsorski kongres na Sušaku je sprejel naslednje sklepe: 1. Vse nepravilnosti zapostavljanja naj se reparirajo po najhitrejši zakonodajni poti. 2. Profsorske plače in stanarina naj se izenačijo s prejemki sodnikov, toda po posebnih prilikah profsorskega stanja. 3. Nastavljenci naj napredujejo avtomatično. 4. 30letno službovanje za polno pokojnino. 5. Ministra prosvete in trgovine naj se pobrigata, da bodo šole oskrbljene s potrebnim materijalom. 6. Profesorji trgovskih akademij naj se izenačijo s profesorji gimnazij. 7. Število maksimalnih ur naj se uredi, kakor je bilo pred 1. aprilom t. l. 8. Zmanjšajo naj se takse za profsorske izpite. Nadalje se je razpravljalo še o nekaj manjših vprašanjih in predlogih poedinih sekcij. Resolucija zahteva, da se Zagreb, Ljubljana, Split in Novi Sad postavijo v I. razred. Glede višjih pedagoških šol je bil na predlog zagrebske sekcije dosežen kompromis med ljubljansko sekcijo in glavno upravo ter absolutni višjih pedagoških šol, da se višje pedagoške šole tudi v naprej obdrže, a njihovi absolventi da morejo, a ne morajo biti namješčeni na meščanskih šolah. Kongres je bil danes zaključen.

— Proti »Zvončku«. Pod tem naslovom prinaša g. J. L. v »Slovenskem Narodu« članek, v katerem je zaslužen zadevo na popolnoma osebno polje. Ugotoviti moramo, da je bil tozadevni članek tov. Žerjava popolnoma stvaren in brez vsakih zbadljivk. G. J. L. mu odgovarja in argumentira svoje stališče z »mladičem«. Ker uredništvo »Učit. Tov.« ni priobčilo neke njegove pesmi od odhodu tov. Gangla v pokoj — pač se ga je pa spomnilo v resnejši obliki — si g. J. L. privoščiti tudi urednika ter podčiče očitke, ki so povsem netočni. Bog pomagaj, če pesmica ni bila za objavo! Ne glede na to, da spadajo interne stanovske in organizacijske zadeve v stanovske liste, je bil članek tov. Žerjava podpisan s polnim imenom in pisan v stvarnem tonu. S tem je tov. Žerjav dokazal, da je za vsako resno in stvarno razpravo; podobnim izvajanjem, kakor so ona g. J. L. pa ne bo sledil ne on in ne drugi, ki jim gre za stvar in ne za osebo.

— »Popotnik« je zaradi izpremembe v uredništvu in tehniških zaprek pri preureditvi oblike nekoliko zakasnel in je izšel sedaj v dvojni številki. Rokopise je pošiljati odslej na tov. Ernesta Vranca, učitelja v Studencih pri Mariboru.

— Učiteljski dom v Ljubljani zvesto sledi svojem nasledniku U. D. v Mariboru. Imata vsak svoj »prej«. Prvi je bil preje ustanovljen, drugi bo pa preje zgrajen. In kako ne bi? Prvi poroča, kako marljivo se plačujejo deleži, drugi pa izkazuje lepe prostovoljne prispevke. Ljubljanski dom stika za gospodarskimi dohodki, mariborski jih pa kasira. Tekma, da je kaj! Ljubljana govori, Maribor pa dela. Ko ustanovimo »gospodarsko poslovalnico«, ji ljubljanski U. D. izročijo sledeči izkaz letošnje akcije: 1. O nabavi Kosmosovih učil (Cerklje, Horjul, Leskovec, Kostanjevica, Trebelno, Vinica). 2. 3 evidenčne liste o dobavi Jugokrede (Dol. Logatec, Cerklje, Malenski vrh). 3. Papiršef — 1 naročilo (Cerklje). 4. 2 nabavi »Ides« tinte (Cerklje, Dol. Logatec). 5. Učiteljska tiskarna 2 vodstveni poročili (Cerklje, Dol. Logatec). — Vredno je tedaj bilo, da so v Ljubljani dvignili toliko prahu, sigurno bodo uničeni vsi trgovci. Ker sta dve šoli nakazali dohodke od svojih javnih prireditelj (Cerklje 500 Din, Tržič 100 Din), se je ljubljanski odbor U. D. še ojunail in si ogledal različne stavbne prostore, Mariboru odpadajo take skrb, ker škili na lepo poslopje, primerno za konvikt. Seveda bo z realizacijo najprej pomagano onim, ki prav ničesar ne store, vsaj vsiljivi so taki ljudje navadno povsodi, kadar je sad dozorel. In ti odbor, boš dajal odgovore za svoje zakasnele delo! Mene greje velika zaslomba izza mariborske skupščine in divni sklepi celjske deklaracije. Ima prav tovariš delegat, da se več ne splašča govoriti o stvarnih zadevah; tudi ideologija bo lahko rešila naše socialno zlo.

Gorenjska šef-agentura.

— Logično tolmačenje uredbe 222. Ljubljanski oblastni šolski odbor je izdal odlok glede poslovanja šolskih upraviteljev v krajevnem šolskem odboru, ki se glasi: »Množe se pritožbe, da si ponekod šolski upravitelji prilasčajo tudi posle predsednikov krajevnih šolskih odborov, tako n. pr. sprejemajo vso pošto in jo celo odpravljajo, ne da bi vedel za njo predsednik. Pridržejo si tudi uradni pečat, vobče omalovažujejo predsednika krajevnega šolskega odbora. Opozarjam šolske upravitelje kot zapisnikarje v krajevnem šolskem odboru, da se natančno ravna po zakonitih zadevnih predpisih uredbe O. N. br. 28.038 z dne 2. maja 1927, »Uradni list« 222/55 iz leta 1927, ter se omeje v svojem poslovanju kot zapisnikarji v krajevnih šolskih odborih le na svoj zakoniti delokrog in ne posegajo v kompetenco krajevnega šolskega odbora in njega predsednika.« — Tako

ljublanski, pogledmo kako mariborski oblastni odbor: »Oblastni šolski odbor Mariborske oblasti je doznal, da predsedniki krajevnih šolskih odborov ponekod ovirajo redno in točno poslovanje omenjenih odborov s tem, da sprejemajo in odpirajo pošto sami in je ne oddajajo pravočasno zapisnikarju, da bi le-ta mogel vložke kronološko zavesti v vložni zapisnik. Da se temu nedostatku odpomore ter pojasnijo nekatere druge sporne zadeve glede delokroga predsednika in zapisnikarja krajevnega šolskega odbora, odreja obl. šol. odbor v smislu sklepa z dne 25. novembra 1927: Ker se po členu 11. uredbe o kraj. in oblastnih šol. odborih uradni spisi hranijo v šolskem poslopiju, kjer se vrše seje, se pošta krajevnega šolskega odbora dostavlja v šolsko poslopje. Zapisnikar krajevnega šolskega odbora sprejema in odpira pošto ter jo predloži predsedniku, ki mora v ta namen vsaj enkrat v tednu priti v šolsko pisarno, oziroma v pisarno krajevnega šolskega odbora. Ako je zadeva nujna, obvesti zapisnikar o tem predsednika takoj. Predsednik pregleda pošto ter ukrene potrebno. Pošto, naslovljeno na predsednika krajevnega šolskega odbora, odpira predsednik sam. O vseh zadevah, ki spadajo po čl. 7. citirane uredbe v delokrog krajevnega šolskega odbora, razpravlja in sklepa odbor zborni. V zadevah, ki so tako nujne, da se ne more čakati do prihodnje redne seje in se tudi ne more sklicati izredne seje, sme predsednik z zapisnikarjem, ki službeno predstavlja krajevni šolski odbor, ukrepati sam, mora pa si za to najkasneje v prihodnji seji izposlovati odobritev krajevnega šolskega odbora. Zapisnikar se ima glede svojega delokroga ravnati po določilih čl. 11. uredbe, tako da izdeluje poročila in vloge ter vodi vse dopisovanje sporazumno s predsednikom, ki je za pravilno uradovanje krajevnega šolskega odbora z zapisnikarjem solidarno odgovoren. V slučaju, da v kaki zadevi ne pride med predsednikom in zapisnikarjem do sporazuma, se o tem zborni razpravlja in sklepa v prihodnji seji. Zlasti je tudi zapisnikarjeva dolžnost, da točno vodi vložni zapisnik, kar se mu naj omogoči baš s tem, da se pošta krajevnega šolskega odbora dostavlja v šolsko poslopje. Ker po členu 1. uredbe o krajevnih in oblastnih šolskih odborih hrani v šolskem poslopiju tudi ves inventar, naj se tudi uradni pečat hrani v šolskem poslopiju in spravlja pri zapisnikarju krajevnega šolskega odbora, ki je za pravilno rabo in varno spravljanje uradnega pečata odgovoren.« — Komentar menda ni potreben!

— Tovariši in tovarišice, ki žele posetiti moderne šole v inozemstvu, se naj javijo Pedagoški centrali v Mariboru. S potovanjem bodo seveda zvezani občutni stroški, upamo pa, da bomo dosegli v večjih mestih (Dunaj, Hamburg, Berlin) ugodnosti glede bivanja. Morda lahko ta ali oni dobi od domačih krajevnih činiteljev kako podporo. Za obisk prihajajo v prvi vrsti v poštev velike počitnice, in sicer jesenske; taktar imajo v inozemstvu je pouk in je to ravno ugodno za ogled. — Lepa bi bila ta rešitev: Za polletne počitnice bi povabil tukajšnji tovariš tovariš iz ene inozemskih novih šol na obisk, v jesenskih počitnicah pa bi tukajšnji tovariš vrnil obisk inozemskemu; tako bi oba prešla s čisto majhnimi stroški. Če se za to prijavijo kaj tukajšnjih tovarišev, bomo skušali stvar aranžirati. — O novi šoli lahko debatiramo, kolikor hočemo, vendar ostane stvar več ali manj nejasna. Jasno sliko pa si je lahko dobiti, če proučujemo te šole neposredno. Tam dobimo tudi impulze za delo. Pozivamo torej tovariše in tovarišice, da se javijo in natančneje izrazijo tudi event. tozadevne želje. Za nasvete smo radevolje na razpolago. — Pedagoška centrala v Mariboru, Zrinjskega trg 1.

— Privatni nameščenci za svoje pravice. Ker mora biti boj za gospodarski položaj privatnih in državnih nameščenecv solidaren in z medsebojno podporo povečamo svojo moč, priobčujemo resolucijo »Saveza privat. nam. Jugoslavije«, ki zahteva sledeče: Glavni upravni odbor Saveza privatnih nameščenecv v Jugoslaviji zahteva: 1. Da g. Ministar socialne politike podnese spomenuto osnovo Zakona o penzionom osiguranju privatnih nameščenecv Narodnoj skupščini kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. 2. Da Ministarski Savjet odmah nakon prihvata osnove Zakona o penzionom osiguranju privatnih nameščenecv u Narodnoj Skupščini, na osnovu ovlašćenja datog mu sa §-om 116 spomenutog zakona, odredi, kojim će danom stupiti na snagu dužnost penzionog osiguranja i u ostalim dijelovima države van Slovenije i Dalmacije. 3. Da g. Ministar socialne politike, na osnovu ovlašćenja datog mu sa §-om 111. alineja prva spomenutog zakona, a u smislu zadnje alineje spomenutog §-a osnuje samostalne nosioce penzionog osiguranja u Beogradu i Zagrebu. Istovremeno Glavni upravni odbor »Saveza privatnih nameščenecv Jugoslavije«, poziva sve organizovane i neorganizovane privatne nameščenike svih kategorija i sve organizacije privatnih nameščenecv u zemlji da po ovom pitanju pokrenu akcije i da podnesu mjerno-davnim faktorima svoje zahtjeve formulirane u prednjem smislu. Ova rezolucija ima se odmah dostaviti: Narodnoj skupščini Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. Ministarskom Savjetu Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. Ministarstvu za socialnu politiku. Poslaničkim klubovima Narodne Skupštine. Penzionom zavodu za privatne nameščenike u Ljubljani. Centralnom sekretarijatu Radničkih Komora u Beogradu. Svim Radničkim Komorama u zemlji. Svim organizacijama privatnih nameščenecv u zemlji, i Svim novinarskim redakcijama u zemlji s molbom za objavu.

Modrih

je nekdan slovelo v stari Grčiji po svoji modrosti.

Danes je le ona pridna gospodinja modra, katere izkoristi 7 prednosti, ki jih nudi

Schicht
Terpentin-
Milo s svojimi prednostmi

— Za praznik ujedinjenja pogrešajo mnogi primernih deklamacij. Zato opozarjamo na zelo primerno in efektno pesem »Zid«, katero je zložil tov. Tiran in jo je priobčil »Kraljevič Marko« 1929. Pesem ima tri dele in je sestavljena izredno za ta dan. Koledarček »Kraljevič Marko« se naroča pri izdajateljici »Družbi sv. Cirila in Metoda« v Ljubljani, Narodni dom.

— Umetniška Matica opozarja p. n. učiteljsvo, da dobe člani originalne lesoreze za to leto okoli Božiča. Lesorezi so sijajno izdelani in bodo v okras sleherni sobi. Če pomislimo, da stanejo taki lesorezi na razstavah najmanj 300 Din, moramo priznati, da je članarina 24 Din, ki jo plačujejo letni člani Umetniške Matic, tako nizka, da nima primere niti v sličnih institucijah v inozemstvu. Tudi za to leto je še čas, da se prihlasi za člana. Pišite na naslov: Umetniška Matica v Ljubljani, Dunajska c. 35.

Obleke kemično čisti barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

— Ali ste že naročili »Ročni katalog« za šolsko leto 1928./29., ki vsebuje vse najnovnejše odredbe in navodila in stane le 16 Din. — Požurite se z naročili, dokler traja zaloga.

Skrbna mati ne daje otrokom prave kave, temveč jim kuha redno ŽIKO. Ve, da je ŽIKA izdelana iz rženega slada, ki je kot hranilo neprecenljive vrednosti za rast otroka.

O sreči može govoriti svaka domaćica, što joj se pruža prilika, da rublje pere sa Radionom. Rublje se ostavi preko noći u vodi, a drugi dan može se za vrijeme pravljanja ručka za ¼ sata kuhajući u Radionu oprati, da je bijelo kao snijeg.

Osebnne zadeve.

— Izpremembe v šolski službi. V stalno državno službo so z ministrskim odlokom sprejeti naslednji bivši kontraktualni učitelji: Golja Anton v Ojstrici pri Dravogradu, Petrič Marija v Slivnici pri Celju, Penko Pavla v Lazah pri Starem trgu, Blažej Kordeš Anica v Prevaljah, Presel Angel Miroslav na meščanski šoli v Ljutomeru in Vajnjal-Tomšič Ana na Humu. V kratkem bo podpisan ukaz o nadaljnjih imenovanjih. — V državno službo so sprejeti naslednji učitelji, ki so v jeseni odslužili kaderski rok v vojski: Franc Kotnik v Središču ob Dravi, Ambrož Martin v Vitanju, Juro Tomažič v Ribnici na Pohorju, Andrej Stefancios pri Sv. Stefanu srez Šmarje pri Jelšah, Ferdinand Majnik v Jezerskem srez Kranj, Jože Stopar v Pertoči, Hari Zoltan v Gederovcih srez Murska Sobota, Lojze Zupanc v Strekljencu srez Črnomelj, Jurij Vreže v Čadramu, Janez Knol v Fari vasi srez Kočevje. — Ostavko na državno službo so podali naslednji učitelji: Kekec Anton v Kruplniku srez Murska Sobota, Kokolj Miroslav v Lokovici srez Dravograd in Berta Matko v Tržiču. — Stalnost v državni službi je priznana učiteljem: Josipu Tomažiču v Tinjah, Ruperti Hafner v Remšniku, Vilmi Kapca v Kapci, srez Dolnja Lendava in Marjeti Poznik v Selih pri Hinjah.

Ročni katalog

za šolsko leto 1928/29 je izšel in stane 16 Din. Naročila sprejema Učiteljska tiskarna v Ljubljani, Frančiškanska 6

Učiteljski pravnik.

—Š Povračilo potnih stroškov pri službenih potovanjih. Glavna kontrola je po vprašanju neke krajevne (mestne) kontrole odločila v obliki seji dne 7. septembra 1928 (odlok br. 68.539/28 od 15. IX. 1928), da državnemu uslužbencu pripade povračilo, predvideno v toč. 14. in 18. uredbi D. R. broj 96.000/20 (to je: dovoznina in odvoznina ter donos ozir. odnos prtljage) tudi kadar po službeni potrebi potuje z državnim poštanim avtomobilom, ki ima stalno določene postaje in vozi po stalno, z voznim redom določeni progi. V takih slučajih gre torej službeno potujočemu državnemu uslužbencu poleg povračila vozne cene z državnim avtomobilom še povračilo za dovoz ozir. odvoz z izvožkom od bivališča uslužbenčevega (stanovanja, prenočišča, hotela itd.) do avtomobilske postaje in obratno, ter povračilo stroškov za vnos in iznos prtljage v avtomobil, oboje seveda po postavkah v že zgoraj navedeni uredbi o povračilu potnih in selitvenih stroškov. — S to odločbo se je ugodilo dolgotrajni zahtevi uradništva, ki je po službi prisiljeno, da često potuje. V pokrajinah, kjer je razvit avtomobilski promet z državnimi poštanimi avtomobili, je dobil potujoči uradnik doslej povrnjene samo dejanske izdatke za prevoz z avtomobilom, ki ne pozna raznih razredov, ki bi se razločevali po cenah. Znano je pa, da z današnjimi dnevnimi ceni na potovanju ni mogoče izhajati in da je uradnik na potovanju kril primanjkljaj iz prištedenih razlik med višjim in nižjim razredom na železnici, s pristojbin za dovoze z izvožkom, ki ga ni uporabljal, potem pa tudi s prištedeno pristojbino za prenos prtljage. Doslej se to dvoje v slučaju potovanja z državnim poštanim avtomobilom ni priznavalo. Dokler se vprašanje potnih pristojbin končno ne uredi, kakor to zahtevajo današnje razmere, je tudi to malenkostno korekturo v prid uradništva treba toplo pozdraviti. — L. A. — (»Naš Glas«).

Damam z dežele je posebno priporočljivo trajno kodranje in vodna ondulacija. Separirani oddelek za specialno barvanje las v vseh niansah, kakor tudi za izvrševanje vseh lasnih del se priporoča

M. Podkrajšek frizer za dame in gospode, Ljubljana Sv. Petra cesta 12.

POZOR GDČ. IN GOSPE UČITELJICE,

ki se želite izobraziti za lastno izdelavo garderobe. Poslužujte se krojnih tečajev, ki se vršijo mesečno v Ljubljani, ki pa jih tudi lahko napravite potom korespondence, da se izobrazite popolnoma v lastni izdelavi oblek. Cenjenim učiteljskim krogom znižan honorar. Izdelovanje krojev po meri. Zasebno krojno učilišče, Stari trg štev. 19, Ljubljana, Telefon 2477.

Stanovska organizacija UJU

Vabila:

— KONJISKO UČIT. DRUŠTVO zboruje v soboto, dne 24. novembra t. l. ob 11. uri v Konjicah z običajnim dnevnim redom.

— PTUJSKO UČIT. DRUŠTVO bo zborovalo dne 3. decembra, v ponedeljek, v zgornji dvorani Narodnega doma v Ptuj točno ob 10. uri. Dnevni red: 1. Proslava desetletnice našega ujedinjenja. 2. Tolstoj. 3. Poročilo o izobraževalnem tečaju učiteljskega v Ljubljani. Poročilo tovarišice Mervičeva. 4. Slučajnosti. Zborovanje se boode radi obširnega programa točno začelo. Referent za izobraževalne krožke tov. Jančič naproša sklicatelje krožkov, da mu sigurno določijo jo teme novemberskih krožkov ter število navzočih pri krožkih, pred zborovanjem. Takoj po otvoritvi zborovanja se bo vršila evidenca članov. Odbor.

Poročila:

+ KONJISKO UČIT. DRUŠTVO je imelo svoj redni letni občni zbor ne 20. oktobra 1928 v Konjicah.

Situacijsko poročilo. Učiteljska v okraju je 64, članstva 64, navzočih 51 = 80%.

Tov. predsednik je pozdravil navzoče, zlasti novo pristopivše člane.

Tajniško poročilo. Izobraževalno delo društva se koncentrirava v samoizobraževalnih krožkih. Krožkovih sestankov je bilo 8. Obrazloženo se je o liberalizmu, sociologiji, delovni šoli ter se razgovarjalo o drugih pedagoških vprašanjih. Zborovanj je bilo 5. Na dnevnem redu so bila sledeča predavanja: Iglar — Delovna šola; Kobal — Samoizobražba, Berce — Glavni vzroki neuspeha v srednji šoli; Pirnik — Šolstvo v Rusiji.

Iz blagajniškega poročila, katero je posdal tov. Ruža David, je razvidno sledeče stanje: društveno imetje znaša 15.433-05 Din, stroškov je bilo 13.433-05 Din, imovina društva je 1799 Din.

Poročilo o pokrajinski skupščini je posdal tov. Berce, ki sta jo deloma dopolnila še tov. Kržič in Unverdorben. Glede sestankov učiteljskega se je po sklepu pokrajinske skupščine v Celju sklenilo, da zboruje društvo petkrat in krožiki petkrat na leto. — Ker se učiteljsvu ob vsaki priliki odteguje od plače, se članstvo protivi prispevku za Dački dom v Beogradu.

O državni skupščini je poročal tovariš Berce. Skupščina je bila skraćena radi Radičeve smrti, izglasoval se je samo proračun. Poročilo o tem kongresu je prinesel »Učit. Tovariš«. Članstvo je vzelo z obžalovanjem na znanje, da se predlogi prejmejo vsi per aklamacionem »prima sec. Naj poverjenišvo napravi korake, da se to odpravi in se sklepi oziroma predlogi temeljiteje obravnavajo in upoštevajo.

Volitve so izpadle sledeče: Predsednik Berce Alojzij; podpredsednik Schell Hinko; tajnik Mravljak Karel; blagajničarka David Ruža; odbornika Brglez Franc in Fridl Franc. — Namestniki odbornikov: Pavlič Ivan, Dobnik Leon, Režabek Marijana.

Za pregledovalce računov so se izvolile: Kržič Jelisaiva in Jereb Antonija.

V društveno razsodišče so se izvolili: Schell Hinko, Brglez Franc, Rott Leopoldina in Režabek Marijana.

Članarina za leto 1928/29. se določi na 170 Din, t. j. 17 Din in enkrat 10 Din za rezervni sklad. Upravitelj naj vsakega prvega v mesecu pobere članarino ter jo pošljejo potom poštne položnice za vsak mesec naprej.

Predlogi in resolucije. 1. Poverjenišvo UJU v Ljubljani deluj na to, da se učitelje (ice) volonterje(ke) čimprej redno nastavi. Službena doba volont. se naj všteje v napredovanje in pokojnino ter se jim naj izplačajo tudi vsi prejemki od prvega dne nastopa službe. Sledeje je lahko mogoče zlasti tam, kjer so bila kreirana mesta nezasedena vsled premostitve, ostavke itd.

2. Društvo najodločneje protestira proti javnemu blatenju učiteljsva v časopisih, ker se s tem krati avtoriteta učiteljsva. Eventualne pregreške proti disciplinskim pravilom naj se obravnava pri pristojnih oblastih. Ugovnilo se je, da nekatero časopisje namenoma blati učiteljsvo. Poznejši preklicji nimajo nobene vrednosti, kar je enkrat napisano, to ostane.

3. Ker tukajšnje učiteljsvo od nabavljakega saveza nima nikakršnih dobrot, naj poverjenišvo UJU v Ljubljani izposluje, da se nam odtegnjeni denar vrne, odredba pa ukine.

4. Poverjenišvo UJU v Ljubljani naj ukrene, da se krivica, ki se godi absolventom (injam) meščanskih šol glede sprejetja v učiteljske popravi. Ukine, naj se ministrski odlok, ki zahteva za sprejetje v učiteljske vsaj prav dober uspeh, dočim iz gimnazije ali realke oziroma realne gimnazije zadostuje dober ali celo zadosten uspeh.

5. Učiteljsvo protestira proti krivicam, ki se gode učiteljem rezervnim oficirjem glede prejemkov, kadar so poklicani k orožnim vajam. — Dočim dobe privatni uradniki rezervni oficirji izplačan ves znesek mesečne plače, dobi učitelj rezervni oficir le difference. Največja krivica se v tem oziru godi poročenim učiteljem, ki imajo družino. Plača že oficirju komaj zadošča, dočim žena in otroci ne dobe nič. Poverjenišvo UJU deluj na to, da se pri vojnem ministrstvu ta krivica odpravi.

Prihodnje zborovanje bo 15. decembra 1928 v Konjicah.

+ UČIT. DRUŠTVO ZA OKRAJ SLOVENSKE BISTRICE. Občni zbor se je vršil dne 20. oktobra 1928 v Slov. Bistrici ob 10. uri dopoldne.

I. Situacijsko poročilo: Učiteljsva v okraju 58, članstva 57, navzočih 39, t. j. 68-4%.

Tov. podpredsednik O. Feigel otvori zborovanje, pozdravi navzoče ter poroča, da namestuje danes odidšega predsednika tov. Planerja, kateri je bil premeščen v Št. Pavel v Savinjski dolini. Imenovani se je poslovil pismeno od tukajšnjega društva, koje pismo se je na občnem zboru prečitalo. Kot svojemu dolgoletnemu članu odborniku in predsedniku mu društvo želi mnogo uspeha in zadovoljstva na novem mestu. — Nato se prečita zapisnik zadnjega zborovanja, kateri se od društva odobri.

Prečitajo se došli dopisi. Nato podasta delegata pokrajinske in državne skupščine svoja poročila, koja se vzame na znanje.

Tajniško poročilo od zadnjega občnega zbora poda tovariš M. Tajnik. Iz istega je razvidno, da je preteklo poslovno leto društvo zborovalo trikrat, udeležba na vseh zborovanjih je bila poprečno 90%, kar znači, da se članstvo zaveda pomena naše organizacije. Predavanja so bila na zborovanjih 3. Vsi trije krožki so redno delovali. Razen enega tovariša je bilo vse učiteljsvo tukajšnjega okraja včlanjeno v UJU.

Blagajniško poročilo poda tovariš Janžekovič, koji poroča, da računov ni mogel zaključiti, ker se niso vsi člani storili svoje dolžnosti in poravnali članarino. Apelira na upravitelje, da se drže sklepa društva, da redno vsak mesec odtegne od članov članarino in jo pošlje blagajniku. Računi se bodo odobrili na prihodnjem zborovanju. Za bodoče leto se določi članarina 170 Din.

Volitve: Novi odbor se je izvolil z listki. Izid: Predsednik Miloš Tajnik; podpredsednik Janžekovič Matko; blagajničarka Ottilja Feigel; tajnik Branko Čeh; odbor: Strigel, Živko, Logar Franja, Rajner, Varl, Logar Fran, Ločičnik; preglednika računov: Krajnc, Vendramin.

Prihodnje zborovanje se vrši dne 15. decembra t. l. v Slov. Bistrici.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO UJU ZA RADOVLJSKI OKRAJ je imelo dne 15. oktobra 1928 na osnovni šoli na Jesenicah svoj redni občni zbor.

I. Situacijsko poročilo. a) Poročilo članov vodstva: 1. Podal je predsednik poročilo o delovanju društva od ustanovitve do današnjega dne. Povdaril uspehe in neuspehe ter podčrtal delovanje v organizacijskem delu,

samoizobrazbi in o reformi šole. 2. Tajnikovo poročilo se je nanašalo glede zborovanj društva in odborovih sej. Zborovanj kakor odborovih sej je bilo pri društvu v tekočem letu 8. Podal je tudi poročilo o spremembah članstva. 3. Poročilo blagajničarke izkazuje dohodkov 16.989-70 Din, stroškov pa 16.099 Din 55 p, torej prebitka 890-15 Din. Pregledovalca računov sta jih našla v redu. 4. O delovanju poverjenišva UJU Ljubljana in glavnega odbora UJU za leto 1927/28. je poročal predsednik. 5. Poročilo o krožkih, in sicer radovljiškega je podal predsednik. Ta krožek je imel 14 sestankov. Na teh se je obravnavalo: Družboslovje in delovna šola ter organizacijske zadeve. Ker je predsednik jeseniškega krožka Sl. Mrovlje odšel iz kraja, je to poročilo odpadlo.

6. Vršile so se nato volitve. Predsednikom je bil soglasno z vzklikom izvoljen St. Zagar, šolski uprav. na Dobravi pri Kropi. Ostali odbor je sledeči: podpredsednica Kristina Hafner, učiteljica, Jesenice; tajnik Ivan Zagar, šolski upravitelj, Kamna gorica; blagajnik Peter Golobič, učitelj, Jesenice; kot člani odbora pa: Jožef Vider, sreski šolski referent, Valjko Razinger, učitelj, Gorje in Leo Pibovec, učitelj, Jesenice. Namestniki odbornikov: Ema Pibovec, šol. upraviteljica, Jesenice, Milena Bratina, učiteljica, Dobrava pri Kropi, Franjica Jagodic, učiteljica, Ovisiše, Marija Schrott, učiteljica, Jesenice, Ivica Rupnik, učiteljica, Kranjsak gora. Pregledovalci računov: Hafner Franc, šol. upravitelj, Kropa, Černut Janko, učitelj, Jesenice in Zupanc Apolonija, učiteljica, Radovljica.

7. Članarina za tekoče leto znaša 165 Din, plačljiva v 10 mesečnih obrokih.

8. Število učiteljsva v radovljiškem okraju 124, včlanjenih pri UJU 57, udeležencev pri zborovanju 48, t. j. 84-2%.

II. Samoizobražba. Okvirni program za bodoče šolsko leto 1928/29. Namen je izdelati staležnico in preglednico gospodarsko-prosvetno političnega stanja našega okraja s pomočjo vseh članov — tovarišic in tovarišev — ki bi imela osnovo za enotno gospodarsko in samoizobraževalno udejstvovanje članstva na šolskem in izvenšolskem delu med narodom. Voditi delovanje za izboljšanje učiteljskih pravnih in dejanskih stanovskih razmer. Voditi agitacijo za živahnejše delovanje med ljudstvom, posebno na gospodarskem polju. Voditi delovanje za obveznost vseh gospodarskih, stanovskih ustanov našega poverjenišva, da dvignemo lastno gospodarsko stanje in ojačimo stanovsko neodvisnost.

III. Nasveti in predlogi društvenikov.

1. Zakon o narodnih šolah naj bo izdelan na načelu delovne šole (soglasno sprejeto).

2. Dosedanje uredbe o disciplinskih sodiščih oziroma do sedaj veljavni zakon naj se ukine in naj veljajo tudi za učiteljsvo, kot za vse ostale uradnike odločbe o Uradniškem zakonu iz leta 1923. (soglasno sprejeto).

3. Ugovarja se, ker je pristopilo UJU na predlog Izvršnega odbora v Beogradu k mednarodni Učit. zvezi v Parizu brez predhodnega pritrdila poverjeništev in vseh okrajnih učiteljskih društev, ker ta pristop je važen za vse članstvo in je ta zveza slabo organizirana. (Soglasno sprejeto).

4. Pošilja se ugovor proti postopanju prosvetnih oblasti glede nameščanja brez razpisa službenih mest po § 71. — proti nameščanju prostovoljcev, ki bodo odjedali drugim kruh, a sami bodo izkoriščani, ker bodo vršili brezplačno delo v šoli — proti odstavljanju učiteljsva brez predhodnega disciplinskega postopanja.

Zahtevamo, da poverjenišvo uvede zopet črn okvir ter se odločno zavzame za naše pravice in ožigosa način pisanja dnevnikov o učiteljskih zadevah, ki ga vsi odločno obsojamo. Poverjenišvo naj ostro nastopi proti tako nizkotnemu pisanju političnih dnevnikov, ki mislijo, da je učiteljsvo stan, ob katerega se lahko vsakdo obregne.

Da pa poverjenišvo lahko neovirano nastopi v vseh stanovsko-političnih zadevah odločno in ostro tudi v stanovskem glasilu »Učiteljski Tovariš«, naj nastavi kot odgovornega urednika lajika (neučitelja), da pride iz pod kuratele prosvetne oblasti in neovirano ostro nastopi v pisavi proti vsem krivicam. V to svrhu naj poverjenišvo uredniško mesto takoj razpiše; da ta predlog lahko izvede, naj skliče do 15. januarja 1929 sejo širjega sosveta, ki naj o tem odloči. (Soglasno sprejeto).

IV. Tovariš Macarol predava: Kako bi se dvignila misel o naši ustanovi »Učiteljski dom« ter povabi članstvo k pristopu, kar se je sprejelo z odobravanjem.

+ KAMNIŠKO UČIT. DRUŠTVO je imelo dne 27. oktobra občni zbor v Kamniku.

Situacijsko poročilo: a) Število učiteljsva v okraju 123. b) Število članstva v okraju 103. c) Udeležencev pri zborovanju 71. d) V odstotkih 68%.

Tovariš predsednik otvori zborovanje in pozove tovariše k nabavi zemljevidov kamniškega okrožja in k pristopu k Učiteljskemu domu. Nato prečita dopise poverjenišva.

Samoizobražba. G. sreski referent Lukežič nadaljuje referat: »Spisje v delovni šoli«

in poroča o popravu. Opozori, da naj pazimo, da ne presega snov otrokove duševne zmoglosti, da ne zamorimo v otroku veselja do pisanja. Napisano naj otroci sami popravljajo. Piše naj se mnogo, a popravlja malo. Za presojno uspeha je merodajna splošna učenčeva zrelost. Slabih nalog naj se ne prečrta ali celo iztrga. Skupne napake se zabaležijo v zvezek in se popravijo skupno z otroci. Prepisovanje popravljenih nalog ni priporočljivo. Otroci naj napišejo celoten stavek. Izvršujejo naj medsebojno ustno pravo. Ugotovi naj napake vsakdo sam in popravi v svoj zvezek. Vse napake, ki jih ne pozna, naj napiše v skupen zvezek. Vedno pazimo na samotvornost. Nato je podal G. sreski referent še teze.

Poročilo delegatov. Tovariš Arrigler poroča o pokrajinski skupščini. Društvo smatra za potrebno, da se na prihodnji delegaciji informira kako se je porabil denar za samoizobražbo. Nastop tov. Arriglerja se vzame s soglasnim odobravanjem na znanje. Glede državne skupščine poroča tov. Petrovec, da se je samo proračun sprejel.

Stanovske zadeve. Po prečitaniu dopisa glede samoizobrazbe omeni tov. Kabaj učiteljski naraščaj, ki se izogiba naših vrst. Tovariš Grad želi, naj bi bili ob krožkovih zborovanjih nastopi, da bi bil pouka prost dan. G. sreski referent omeni, da to ni po zakonu utemeljeno.

Tovariš predsednik omeni dopis glede vrtnarskega tečaja. Sklene se, da se naprosi, da se vrši spomladi v Domžalah in se priklasi 30 udeležencev.

Razvije se debata vsled načina rešitve dopisa: »Pritožbe veroučiteljev«.

Razvije se tudi debata glede pravice kr. šol. odbora, da lahko anulira razpis, če je on sam prosilec. Sprejme se predlog, naj poverjenišvo izposluje, da se uvažujejo vse prošnje in posilec mesta oddajajo.

Glede odtegljaja za nabavljake zadruge se izjavi društvo proti in sklene predlog, naj poverjenišvo poizve, katere organizacije so sprejele ta načrt in dale povod za to uredbo.

Sprejme se tudi predlog glede nastavitve absolventov višje ped. šole na vadicah in kot šolske upravitelje. Pov. naj bi pristavilo prvotni resoluciji še, da bi bilo to le na škodo osnovnošolskemu šolstvu, ker ti vsled kratke prakse pred študijem, nimajo zadosti prakse in je zadostno število učiteljsva, ki se je s samoizobražbo dvignilo na potrebno višino.

Društvo javno obsodi vse take tovariše, ki se poslužujejo proti tovarišem režima ali listov in jih ne smatra dalje kot tovariše.

Občni zbor: Tajnik poda svoje poročilo, ki se sprejme. Nato poda tovariš blagajnik svoje poročilo. Pregledovalca računov sta našla račune v redu in sta predlagala absolutorij, ki se je sprejel.

Sprejme se tudi predlog, naj se pošlje na pokrajinske skupščine po en delegat, na državno naj po več društev odpošlje po enega delegata.

Tov. predsednik vabi k nabavi stenskega zemljevida kamniškega okrožja, ki ga je izdelal tov. Selan.

Kamniško učiteljsko društvo zahteva, da ostane črna deska, kakor sta zahtevala že ožji in širji sosvet.

Sklene se tudi protest proti nastavljanju volonterjev, ki naj bi delali brezplačno, niti ne bi imeli pravice do vštetja let v napredovanje ali pokojnino.

Sklene se tudi, da naše učiteljsko društvo ne bo podpiralo Jugoslovenske Matice, ako bo imela polno nastavljenec, ki bodo vsi dobro honorirani. Razven tega se zahteva, da zadostno pomaga tovarišem, ki so izgnani iz domovine in brez sredstev.

Tudi glede Rdečega križa se sklene, da se bo ustavilo pobiranje denarja od revnih učencev, ako bo toliko nastavljenec sijajno honoriranih.

Izvoljen je bil sledeči odbor: predsednik Anton Arrigler; odborniki: Cenčič Julij, Mayer Julij, Primožič Ivan, Trpin Josip, Rupnik Marija, Schubert Stefanija in Hrovat Ivo. Namestnikom: Stenovec Ivan in Horn I.

Sklene se, da se vrši prihodnje zborovanje v Domžalah. Tajnik.

Nove knjige.

—k Trgovski koledar za leto 1929. Vsebinsa Trgovskega koledarja za leto 1929. je taka, da je porabna in potrebna prav vsakomur neglede na stan in poklic, tedaj ne samo za tistega, ki samostojno vrši kako obrt kot trgovca, obrtnika ali industrijca, ampak tudi za vse druge poklice in stanove, kateri morajo od svojega dela ali zaslužka ali od svojega dohodka iz posesti in drugega premoženja plačevati davke. Iz druge vsebine koledarja navajamo: Pokojnijsko zavarovanje nastavljenec, legitimacije trgovcev, industrijcev, obrtnikov in njihovih potnikov, takse za pregled in žigosanje mer, poštne pristojbine, kolke, nekatere mere in vage, ki se dnevno rabijo v praktičnem življenju. Naročite si ta koledar, kojega vsebino boste rabili leta in leta. — Trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani, Gradišče.

Kdor oglašuje ta napreduje!

Hotel TRATNIK
Ljubljana, Sv. Petra cesta 25
priporoča lepe zračne sobe.

Ceneno češko perje

1 kg sivega opuljenega perja 70 Din, napol belo 90 Din, belo 100 Din, boljše 125 Din in 150 Din, mehko kot puh 200 in 225 Din, boljše vrsta 275 Din. Pošiljate carine prosto, proti povzetju, od 300 Din naprej poštne prosto. Vzorec zastonj. Blago se tudi zamenja in neugajajoče vzame nazaj. Naročila samo na Benedikt Sachsel, Lobež št. 15 pri Plzni, Českoslovaška.

Poštne pošiljke rabijo iz Českoslovaške v Jugoslavijo približno 10 dni.

Fabiani & Jurjovec

Ljubljana, Stritarjeva ulica 5.

Nudimo veliko izbiro angleškega in češkega blaga za gospode in dame. - Vedno novosti za plašče. - Posteljno perilo kakor damast-gradl, belo in rjavo blago za rjuhe v poljubnih širjavah, posteljne odeje, zastore, preproge i. t. d.

Žima, perje, puh, kapok od najceneje do najboljše vrste.

Daje tudi na obroke.

Točna postrežba ter solidne cene!

Baržun svetovne znamke
„LINDEN“.
Prvovrstna kakovost, zjamčene barve
V zalogi trdke
A. & E. SKABERNE, LJUBLJANA.

Naročajte vsa
tiskarska dela
za družstva, šole, urade itd.
v „Učiteljski tiskarni“
v Ljubljani, Franciškanska 6

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par, Najmanjši znesek Din 5.—

Risalo orodje kupite najboljše in ceno pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9.

Šivilja, mnogo let zaposlena v prvovrstnih dunajskih modnih salonih, prevzame vsa dela ali izdelovanje kostumov, plaščev, oblek, za primerno ceno. Jamči za najfinjšo izvršitev po najnovejših modelih. — Elizabeta Reich, Maribor, Smetanova ul. 34/III.

Knjigarna, umetnine, muzikalije
Goričar & Leskovšek * Celje
Zaloga papirja i pisalnih potrebščin

Priporočila: Brinar: Domožnanstvo, zemljepisni podatki in zgodov. slike kraljevine SHS. Din 20.—. Kočvar: Mlinarjev Janez, 6. natis, nevez. 12.—, vez 18.— Din. Pečnik dr. K.: Jetika, današnje strogo znanstveno moderno zdravljenje jetike Din 14.—. Remec Al.: Iz moje domovine, mlade povesti Din 18 do 24.—. Rohman: Kmetijsko gospodarstvo, Din 26 vezan. Jančič Ivo: Risanje za 1.—7. šolsko leto Din 120. Kocbek: Vodič Savinjskih Alp, platno vez. Din 125. Orožen J.: Zgodovina Celja, I, II del, nevezana po Din 28.—.

Naznanilo.

Puškarna Kaiser se je preselila na Kongresni trg št. 9 v poslopje KINO-MATICA desni lokal.

Čevlje in nogavice

kupite najugodnejše pri

P. TRAUN

Maribor, Aleksandrova c. 19

Pelikan

Zaloga barv, tušev in radirk

GÜNTHER WAGNER, WIEN X./1.

Povsod na zalogi. Tiskovine na zahtevo.

Ako si hočete kaj nabaviti,

Ako nimate trenutno potrebnih sredstev,

Ako želite odplačevati v ugodnih mesečnih obrokih, obrnite se takoj na

Kreditno zadrugo detajlnih trgovcev

v Ljubljani, Šelenburgova 7, I nad.

katera vam hitro in diskretno posreduje kredit, na podlagi katerega kupujete vse, kar potrebujete, poljubno skoraj v vseh ljubljanskih trgovinah.

— Prospekti in pojasnila radevolje na razpolago. —

Priporočamo trdke, ki inserirajo v našem glasilu!

PRIPOROČA SE DAMSKA KONFEKCIJA IN MODNI SALON

ALOJZIJ PAVLIN

LJUBLJANA, Kongresni trg št. 5

Prvovrstna strokovna izdelava damskih plaščev, oblek in kostumov, kakor tudi vse moške garderobe po konkurenčnih cenah. — Lastna zaloga blaga. — Gg. učiteljem in učiteljicam na obroke.

MEHANIČNO UMETNO VEZENJE

zaves, pregrinjaj, perila i. t. d. — Entlanje, ažuriranje, tamburiranje, prebadanje šablon, predtiskanje ženskih ročnih del. — Narodni in najnovejši vzorci.

MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA

Dalmatinova 13. Poleg hotela Štrukelj.

L. MIKUŠ

LJUBLJANA

MESTNI TRG št. 15

DEŽNIKI

Na malo. Na veliko.

Ustanovljeno leta 1839.

Telefon šte. 2.282.

Manufakturo

NA OBROKE

nudi cenj. učiteljs-
stvu ter izdeluje
obleke po meri za
gospode in dame

M. BAN nasl. PREVORŠEK

LJUBLJANA, Resljeva cesta 7

P. n.

Šolam in šolskim upraviteljem

vljudno priporočam

vse vrste šolskih zvezkov iz najboljšega brezlesnega papirja. — Sprejemam tudi vsa druga v knjigoveško stroko spadajoča dela.

ANTON JANEŽIČ

LJUBLJANA, FLORJANSKA 14.

KNJIGOVEZNICA IN INDUSTRIJA
ŠOLSKIH ZVEZKOV.

ORIGINALNE POTREBŠČINE ZA OPALOGRAPH

PRESERVAT-FIXAT IN OSTALE POTREBŠČINE VEDNO V ZALOGI

LUD. BARAGA, Ljubljana

Šelenburgova ul. 6. — Telefon 2980.

Šolske zvezke, spisovnice, pisanke, risanke
vseh vrst izdeluje v lastni tvornici in priporoča
Učiteljska tiskarna v Ljubljani

Prodaja jih v korist „Učiteljskega doma“ v Mariboru in „Učiteljskega doma“ v Ljubljani